

Ilmastopäivän pienryhmien kommentit

Sisällysluettelo

Ilmastopäivän pienryhmien kommentit	1
Alueelliset ryhmät	1
Ryhmä 1 (Tampere)	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
Ryhmä 2 (Tampere+Ylöjärvi)	1
Ryhmä 3 (Nokia, Sastamala)	2
Ryhmä 4 (Kangasala, Kuhmoinen, Pälkäne)	2
Ryhmä 5 (Kihniö, Ruovesi, Virrat)	3
Ryhmä 7 (Juupajoki, Mänttä-Vilppula, Orivesi)	3
Ryhmä 8 (Akaa, Lempäälä, Pirkkala, Valkeakoski)	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
Ryhmä 9 (Urjala, Punkalaidun, Jokioinen)	3
Teemaryhmät	4
Kiinteistöt ja energiatehokkuus	4
Metsäkysymykset	5
Motivointi yhteisiin tavoitteisiin	5
Talouskysymykset	6
Päätöksenteon haasteet	7

Alueelliset ryhmät

Ryhmä 2 (Tampere+Ylöjärvi)

Mitä oivalsit / ajatuksia heräsi, kun kuuntelit kumppaneiden ajatuksia?

- Yhteinen ymmärrys ja tekeminen paikkakunnalla ja alueella on ensiarvoisen tärkeää!
- yhteisen laajan motivaation kasvattaminen asukkaissa edistää konkreettisten toimenpiteiden toimeenpanoa
- Toteutuvista kestävästä suunnitelmista ja hankkeista olisi hyvä tiedottaa.
- Tärkeimmät teemat keskustelusta: yhteistyö, motivaatio, oikeiden askelmerkkien löytäminen, yhteinen tilannekuva. Hyvältä vaikuttaa!
- Yhdessä tekemisen merkitystä ei saa vähätellä. Voimme oppia toisiltamme sekä tukea ja motivoida toisiamme.
- Meillä on hyvin samankaltaiset ajatukset toimijoista riippumatta. Nyt vaan sitten töihin!
- Motivointi on äärimmäisen tärkeää. Yhteinen jaettu ymmärrys ja sitoutuminen konkreettisiin tekoihin, pienin askelin.
- Motivaatio ilmastokysymyksiin, motivaatio johtamiseen, merkitys ilmastotyöhön.
- Presidentti Halosen esiin nostama kunkin yksilön/ toimijan/ alueen oman menuun luominen sykähdyttää ja innostaa itseä.
-

Ryhmä 3 (Nokia, Sastamala)

Mikä oli keskeinen oivallus, kun kuuntelit kaikkia edellisiä puheenvuoroja?

Minulle se presidentti Halosen kuva talosta,, johon on monia ovia ja tärkeintä on päästä yhteiseen tilaan sisälle.

Se laskeva pinkki käyrä on huolestuttavasti loiventunut. Olisi ollut mahdollista pienentää päästöjä nopeammin, mutta uuden teknologian käyttöön ottamisen hidastuminen on estänyt sen.

Mittakaavan muistaminen, yksilökin voi vaikuttaa

Mahdollisuuksia ei ole menetetty. Meillä on haasteita toteutettavaksi yksilö- ja yhteisötasolla.

Kaikissa puheenvuoroissa oli toiveikkuutta ja valoisiaakin näkökulmia pandemiasta ja muusta huolimatta. Toiveikkuus on eteenpäin vievä voima.

Tutkimustietoa tarvitaan, kaikki tekeminen on tarpeen, yhteisöllinen ote johdattaa yhteiseen tekemiseen.

Ilmastojohtaminen seurakunnan strategiassa?

Ryhmä 4 (Kangasala, Kuhmoinen, Pälkäne)

Kun ajattelet sitä roolia ja tahoja jota edustat, mitä tärkeää nousi esiin kuulemistasi alustuspuheenvuoroista?

- Lämmitysmuoto ja energiatehokkuus seurakunnan kiinteistöissä
- Pienistä puroista syntyy iso virta. Hiilineutraali kirkko -tavoite pitää ottaa vakavasti.
- Yhdessä on toimittava. Vahva johtajuus on tärkeää ja sen lisäksi on saatava kaikki mukaan. Kunnissa tähän on paikallisen politiikan parissa toimivien suhtauduttava vakavasti.
- Päästöjen vähentäminen on tärkein tavoite, mutta nieluilla myös iso merkitys.
- Kiinteistöjen energiatehokkuuden parantaminen on ilmaston kannalta hyvin tärkeää
- Presidentin puheenvuorosta nousi esiin se, että jokainen voi tehdä jotakin. Asian eteenpäin viennin ja sitoutumisen kannalta tärkeä huomio ja oleellinen kun ajatellaan sitä, että saamme yhdessä asioita aikaan
- Ilmastomuutos koskettaa meitä kaikkia ja kunnilla on merkittävä rooli, pienilläkin asioilla on merkitys
- Tietoa tarvitaan ja sitä ollaan suomalaisten johdolla mukavasti kerilemässä. Toimenpidemahdollisuuksia on paljon ja pääasia on, että ne johtavat samaan suuntaan. Kaakkois-aasia näyttää globaalisti olevan tärkeimpiä alueita. Yllättävää oli se Kulmalan esityksessä, että maailman tuotannon tehokkuus ei olekaan parantumassa suhteessa saasteisiin.
- Minut yllätti myös, että globaalisti emme hyödynnä läheskään parasta teknologiaa
- Ehkäpä se, että yhteistyökumppaneita kun on useita, niin ei tarvitse välttämättä pyrkiä yhdenmukaistamaan yksittäisiä toimia, vaan nähdä (ja varmistaa) että 'suuri' päämäärä on sama.
- Kaikkien panosta tarvitaan. Kyseessä ei ole ylhäältä ja ulkoapäin saneltu muutos vaan muutos, jonka jokainen voi tehdä omassa arkipäivässään omalla tavallaan. Sen lisäksi julkisen ja yksityisten toimijoiden yhteistyöllä on merkitystä ja vaikutusta. Tosiasiathan jo tiedetään, nyt vain toimeen.
- Kunnat voivat yhteistyössä tehdä Hinku-tekoja ja hyödyntää mahdollista erikoisosaamista
- Kokonaisuus ratkaisee, ei niinkään yksittäiset teot
- Yhteistyötä pitää tiivistää ja miettiä yhdessä keinoja, miten haastaa positiivisella tavalla nimenomaan asennepuolella mukaan kuntalaisia ja seurakuntalaisia.
- Tilojen yhteiskäyttö ? Hiilinieluasia kiinteistöjen lisäksi. Seurakunta voisi miettiä metsänhoitosuunnitelmaa uudistettaessa sitä mikä on metsänhoidon vaikutus asiaan.

- Ei niinkään uusi, mutta vanhaa vahvistavana se, että kaikki voimat pitää yhdistää, että yhteiseen tavoitteeseen päästään. Jokaisella omia keinoja. Tehdäänkö kunnissa seurakuntien kanssa tässä yhteistyötä riittävästi? Mielestäni ei.

Ryhmä 5 (Kihniö, Ruovesi, Virrat)

Kun mietit sitä roolia ja tahoja, mitä edustat, mitä tärkeää nousi mieleesi edellisistä puheenvuoroista.

- Kaikkia tarvitaan. Kaikilla tehtävä
- Skaala ja toivo
- Ilmastokeskusteluun saatava toivoa.
- Ei pidä unohtaa ruohonjuuritasoa
- Ruoveden srk aloittamassa Kirkon ympäristödiplomin hakua, seurakuntalaisten innostaminen mukaan tärkeää.
- Globaalisuus ja paikallisuus
- Pohjois-Pirkanmaalla tärkeitä metsiä
- Sekä kaupunki että maaseutu tärkeitä
- Viime viikolla Petteri Taalas oli esillä medioissa. Hyvä ja tärkeä puheenvuoro: <https://yle.fi/uutiset/3-11731833>
- (1 tykkäystä)
- WMO:n pääsihteeri Petteri Taalas rauhoittelee ihmisten ilmastotuskaa: "Vain pieniä muutoksia arkielämäämme"
- Ilmastokriisin torjunta näyttää ilmatieteilijän silmin lupaavalta ja toiveikkaalta.

Ryhmä 7 (Juupajoki, Mänttä-Vilppula, Orivesi)

Mikä oli keskeinen oivallus oman alueesi yhteistyöhön liittyen?

- Yhteistyöllä on merkitystä ja pienet teot merkitsevät.
- Pienillä teoilla, kun niitä tehdään yhdessä on merkitystä kokonaisuuteen
- Pienin askelin yksilönä, mutta ilmastonmuutoksen hidastaminen vaatii laajaa yhteistyötä
- Kuntien ja srk ja muiden toimijoiden välillä tarvitaan tapaamisia. Ihmiset tekevät yhteistyötä.
- Ylä-Pirkanmaa voisi pienenä alueena toimia ilmastoyhteistyön mallina.
- Globaali - mittakaava ymmärtäen, myös pienet vaikutukset yhdessä mahdollistaa muutoksen
- Päätöksenteossa jossakin yhteisössä meillä jokaisella on tärkeä merkitys kuin myös yksilötasolla arkielämässä. Ei viedä asioita eteenpäin liian ylätasolla - niin että jokainen ymmärtää myös pienten tekojen vaikutuksen.

Ryhmä 9 (Urjala, Punkalaidun, Jokioinen)

Kun ajattelet sitä roolia jota edustat, mitä tärkeää nousi esille edellisistä puheenvuoroista?

- En usko, että mittaustuloksia vääristellään. Tällaisen väitteen olen joskus kuullut.

- Kiinteistöille uusia lämpöratkaisuja ja ilmastoinnit kuntoon. Liikennepäästöt on vaikea ongelma koneiden ja laitteiden tasolla. Maaseudun painoarvo vs kaupungit - mikä suhde?

Teemaryhmät

Kiinteistöt ja energiatehokkuus

- vanha puukirkko > sisätilojen muutostöiden yhteydessä myös lämmitysratkaisujen uudistaminen
 - maalämpö: investointina kallis, mutta toimii samalla teholla ympäri vuoden
 - suorassa sähkössä maksetaan pääsulakkeista riippumatta miten paljon energiaa käytetään
 - sisäilmasto: terveys JA kustannus
 - järjestelmiä ei kannata pysäyttää kokonaan
 - lämpötilan pudottaminen yöksi ei välttämättä kannata, aamukiihdytys vaatii tehoa, ja se maksaa
 - ilmanvaihto: huippuimurit (wc, keittiö) > ilma vaihtuu koko ajan
 - tuloilmaa ei tarvitse pyörittää koko vrk
 - poisto toimii
 - energia poistosta talteen
 - vanhemmissa rakennuksissa kosteuden hallinta
 - jos kosteus tiivistyy rakenteisiin > homeongelma
 - ennakoivan huollon asia
 - mekaaninen ilmankuivain esim. alapihaan > kevyt investointi
 - toimii -25 asteeseen
 - suora sähkö: siihen ilma-ilma-lämpöpumppu edullinen investointi hyötysuhteen lisäämiseksi
 - Urkukysymys on haaste, onko siihen löydettävissä kiinteistökohtaista ratkaisua ?
 - Kokonaan luvaton kysymys, mutta jossakin kohtaa lienee mietittävä ovatko urut jossakin kohtaa liian kallis investointi (ylläpito yms) seurakunnalle...
-
- Pääoivallus: Ratkaisuja on olemassa useita, pitää vain osata kartoittaa ja valita omaan kiinteistöön juuri se oikea ratkaisu.
 - Ei kauheasti mitään uutta....
 - Kiinteistöstrategioiden merkitys on iso. Onko meillä rohkeutta tehdä riittävän pitkälle katsovia suunnitelmia
 - Luovia ratkaisuja tarvitaan kun on kyseessä vanhat kulttuurihistoriallisesti arvokkaat/korvaamattomat rakennukset.
-
- Kiinteistöjä saneerattaessa tulee ottaa myös energiatehokkuuden parantaminen huomioon.
 - Lämpöpumpputekniikan hyvä käytettävyys ja verrattain edullisuus myös julkisissa tiloissa.
 - Yhteistä tahtoa tarvitaan, että kiinteistöjen korjausvelka ei kasva kohtuuttomaksi. Ratkaisuja on useita, pitää löytää se omaan toimintaan sopiva.
 - Eri vaihtoehtojen kartoitus on yksi tärkeimpiä asioita mietittäessä kiinteistöjen käyttöä tulevaisuudessa
 - Ilma-vesi -järjestelmien kustannustehokkuus mitä ilmeisimmin noussut vajaassa kymmenessä vuodessa... se ilahdutti.
 - Kokonaisuus on tärkeä ottaa huomioon - vaihtoehtoja on useita myös näissä energiaratkaisuissa. Kiitos kaikille mahtavista esityksistä ja kommentteista.
 - Energiatehokkuus on todella merkittävä asia!

- Metsäkysymykset

- **Lähde:** "Ilmastonmuutos ja metsänhoito : Yhteenveto ilmastonmuutoksen vaikutuksista metsänhoitoon"- <https://jukuri.luke.fi/handle/10024/546573>
- **Lähde:** "Talousmetsien luonnonhoidon kehitys vuosina 1995–2018 luonnonhoidon laadun arvioinnin sekä valtakunnan metsien inventoinnin tulosten perusteella - <https://jukuri.luke.fi/handle/10024/546354>
- **Lähde:** "Luonnontuottometsä : Yhdysvaltalaisen Forest Bank-toimintamallin soveltaminen Suomessa" <https://jukuri.luke.fi/handle/10024/546355>
- Hoidon lisäksi monimuotoisuus, elonkirjo.

- Minkälaisia ristiriitoja metsätaloudessa olet havainnut omalla alueella tai organisaatiossa?
- Miten niitä voisi paremmin käsitellä ja löytää kestävä toimintatapa?
- Varsinaisia ristiriitatilanteita ei ole tullut tietoon, metsänhoidossa pyritty kestävään kehitykseen

- En tiedä koenko sitä ristiriidaksi kun kuitenkin noiden alustusten pohjalta vaikuttaisi siltä, ettei sekametsä ja jatkuvapeitteinen kasvu välttämättä ole yhtään huono yhdistelmä tuottavuuden ja hiilinielun tavoitteiden kanssa. Lähinnä mietityttää se tiedon tarve mitä se tuo mukanaan ja se miten asiaa osaan omalta osaltani ymmärrettävästi tuoda alustuksissa esille luottamushenkilöille päätöksen teon tueksi.
- Näkökulmia metsän hoitoon, Avohakkuut- metsän raiskaus. Perusteet erilaiselle metsän hoidolle.
- taloudellisen hyödyn menetys vs. luontoarvojen, hiilinielujen ja virkistysarvojen säilyttäminen -> voidaanko nämä yhdistää.
- Toistan esittelyssä esittämani kysymyksen. Metsänhoitosuunnitelman tekee yleensä jokin metsäalan kaupallinen toimija. Kuinka hyvin voimme luottaa siihen, että suunnitelmat ovat hyvin kaupallisuuden ja ympäristöystävällisyyden tasapainottavia. Onko syntymässä julkista painetta korostaa hiilinielua, joka saattaa vähentää monelle seurakunnalle tärkeitä metsätuloja?
- kunnassa on ollut ristiriitoja vanhan suojelualueen laajentamisesta. Siitä saati lopulta aikaan kompromissi, jossa laajennus tehtiin, mutta pienempänä kuin mitä oli järjestön alkuperäinen tavoite. Asiasta oli kyllä repivää keskustelua.
- Aiemmin yhteistyössä eri osapuolten kesken metsänhoidossa ongelmia, mutta nyt toimii. Henkilösuhteet ratkaisevat paljon myös metsäasioissa.
- Mutta eihän virkistysvaikutuksellista metsää ole vain suojeltu metsä!
- Mitä oivalsit? Mitä tarpeita tai kysymyksiä vielä jäi tähän aiheeseen liittyen?
- Eri asiantuntijoita tulee kuulla päätöksenteon pohjaksi.
- Kiitos kaikille. Metsä on kyllä tunteita herättävä
- Hoidettu metsä on kaunein metsä.

Motivointi yhteisiin tavoitteisiin

Mieti hetki mielessäsi, mikä on tällä hetkellä päällimmäinen ajatus/kysymys teemaan liittyen?

- Miten saada aikaan ympäristöasioiden huomioimisesta omassa työyhteisössä 'uusi elämäntapa'? (vrt. Tarja Halosen alustus)
- Kun on niin monenlaisia asioita huolehdittavana ja johdettavana, kuinka jaksan ryhtyä ja syventyä tähän - mahdanko itsekään ottaa ilmastoasiaa vielä riittävän vakavasti...

Mitä oivalsit? Mitä tarpeita tai kysymyksiä vielä jäi tähän aiheeseen liittyen? Mitä tuen tarpeita tähän teemaan liittyen jäi?

- Yhteistyötä yli kunta, seurakunta ja organisaatorajojen tulee jatkaa.
- Olemme omalta osaltamme mukana , kun yhteistyötä ja mahdollisia rahoituksia lähdetään selvittämään. EU-rahoitus taipuu soveltuvin osin, mutta kuten Ritva mainitsi, muutakin on.

-

Päätöksenteon haasteet

- 20 vuotta jo tehty ideoita ja valmisteluja, opiskelijoita ym. voi pyytää avuksi.
- Ihmiset mukaan päätöksentekoon ja soisaalisen kestävyuden ulottuvuus.
- Kirkko maalämpöön, kiinteistöstrategia valmistunut.
- Yhteinen tahtotila
- Hiilinelun laskenta kiinnostaa, askeleet sitä kohti?
- Mikä on keskeinen ajatus tai kysymys liittyen päätöksenteon haasteisiin? Kirjoita tänne chatiin.
- Ympäristövastuun askeleet Ahpk
- Sari viittasi alustuksessaan päättäjien omiin intresseihin ja julkisuuden pelkoon. Nämä ovat tärkeitä asioita ottaa huomioon. Tämä kutsuu niin hyvään valmisteluun ja päätösten perusteluun, että päätöksiin voitaisiin sitoutua todella vahvasti yhdessä. Päättäjänkin turvaksi.
- Varmaan juuri se, että ympäristö vielä ole se keskeinen päätöksenteon peruste
- Miten virkamiesten osaamista kartutetaan ympäristöasioissa? Entä päätöksentekijöiden osaamista?
- Seurakuntien metsien käyttö ilmastonäkökohdat huomioiden vs. seurakuntien taloudellinen paine puunmyyntiin
- Alueellinen yhteistyö tärkeää, koska pienten seurakuntien resurssit eivät aina riitä valmisteluun. Tiedon puute ja asenteet vaikuttavat vahvasti päättäjissä.
- Ympäristökysymykset kietoutuvat kaikkeen. Ei mahdollista antaa tätä kysymystä vain joillekin, kuin yhdeksi osaksi kokonaisuutta. Ympäristö on kaikkien tiedostettava asia. Se ratkaisee taloutta enemmän mihin meillä on varaa ja mahdollisuuksia.
- Suuntavalinta on joskus yhtä tärkeää kuin absoluuttinen päätös
- Webinaareja on nyt tosi paljon tarjolla. Voisiko vaikka yhdessä sopia että osallistutaan samaan webinaariin, ajatuksista voidaan sitten keskustella vaikka yhteisessä Whatsapp-ryhmässä.
- Minkä ajatuksen otat mukaasi, kun lähdet tästä ryhmästä? Mikä on seuraava askeleesi?
- Ympäristövastaavan tai työryhmän valinta ajankohtainen
- Hyvä ajatus!
- Minä varmistan, että Punkalaitumen srkn kiinteistöstrategiassa on ympäristö- ja ilmastoasiat esillä. Toiseksi mietin, miten voisi käynnistyä lähiseurakuntien kanssa askeleet kohti ympäristödiplomia. Ja vielä: mikä on Punkalaitumen seurakunnan ympäristöteko. Eiköhän näissä ole hyvä alku.
- Urjalassa olemme suunnitteleme uutta seurakuntakotia. Saimme lisää näkökohtia kestävä kehityksen huomioon ottamisesta siinä.
- Ympäristökysymykset jatkossa enemmän osaksi seurakuntien piispan tarkastuksia .
- Ehdottaa seurakuntaamme omaa vastuuryhmää ympäristöä ja ilmastoa varten tai ainakin seuraavaan toimintasuunnitelmaan jokaisen toimialan tekevän kolme omaa luontotekositoumusta!